

ÚVODNÍ SLOVO ÚSTŘEDNÍHO ŠKOLNÍHO INSPEKTORA

Oblast matematiky a přírodovědných předmětů patří mezi stěžejní vzdělávací oblasti, proto je snahou na národní i mezinárodní úrovni pravidelně monitorovat, jaké jsou ve zmíněných oblastech výsledky žáků, co jim jde a v čem spočívají jejich slabší stránky. Významným prvkem pravidelného sledování je možnost pozorovat vývoj výsledků v čase, který v dlouhodobé perspektivě a s časovým odstupem reflektuje jakékoli výraznější kurikulární nebo didaktické změny, kterými vzdělávací systém prošel. Bez zmíněných informací by zároveň nebylo možné poskytovat adekvátní podporu pedagogům, například didaktickou inspiraci.

V České republice mapování a reflexi výsledků žáků zajišťuje Česká školní inspekce – na národní úrovni prostřednictvím pravidelných výběrových zjišťování, externí pohled na vývoj výsledků žáků je pak získáván prostřednictvím mezinárodních šetření.

Mezinárodní a národní zjišťování výsledků žáků vedle matematiky a přírodovědné oblasti věnují velkou pozornost také čtenářské gramotnosti. Ta je důležitá sama o sobě a zároveň je považována za klíčový předpoklad úspěšného zvládnání všech dalších oblastí. Na úrovni žáků 4. ročníku základní školy čtenářskou gramotnost pravidelně sleduje mezinárodní šetření PIRLS a na konci povinné školní docházky pak šetření PISA. Součástí čtenářské gramotnosti jsou i dovednosti jako uvažování o konkrétním tématu, vysvětlování či zdůvodňování odpovědí. Právě tyto dovednosti jsou důležitým prvkem řešení matematických a přírodovědných úloh.

Projekt TIMSS byl prvním mezinárodním šetřením, na kterém se Česká republika podílela a do kterého se pravidelně zapojuje již od roku 1995 (s výjimkou šetření TIMSS 2003). Téměř čtvrtstoletí nám tak přináší informace o výsledcích žáků 4. ročníku základní školy v matematice a přírodovědě. Do testování žáků 8. ročníku se Česká republika zapojila naposledy v roce 2007. Národní zpráva obsahuje nejnovější zjištění z mezinárodního šetření TIMSS 2019, které se stalo přelomovým tím, že poprvé byly testy žákům zadávány v elektronické podobě na počítačích nebo tabletech.

Na zveřejněná zjištění šetření TIMSS 2019 naváže Česká školní inspekce sekundárními analýzami orientovanými na stěžejní body v oblasti vzdělávání v matematice a v přírodních vědách. Ve spojitosti s národními zjištěními o rozvoji matematické a přírodovědné gramotnosti na základních školách budou formulována doporučení zaměřená na zvýšení kvality vzdělávání v daných oborech a vzniknou metodické materiály pro učitele matematiky a přírodních věd.

Mgr. Tomáš Zatloukal, MBA, LL.M.
ústřední školní inspektor